

ذره بین

نقشه راهبردی امام (ره)

نقش امام (ره) به عنوان مدیر بحران بین الملل به ویژه در جنگ تحمیلی، در امور رهبری و فرماندهی عالی جنگ، طوری بود که قاطعانه گره های کور و بن بست های ایجاد شده در برنامه ریزی های رزمی و نظامی را باز می کرد. تمامی این اقدامات با توجه به مولفه های تشکیل دهنده نقشه راهبردی امام خمینی (ره) در دوران جنگ انجام شد. از جمله این مولفه ها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. بسیج همگانی و سازماندهی مردم و نیروهای مسلح تحت دو یگان عمده رزمی و پشتیبانی؛ برای آنکه همه نیروهای داوطلب بتوانند در حد توانایی ها و استعداد های خویش در این امر مهم سهیم باشند، امام (ره) اقدام به این مهم کردند و در این باره فرمودند: «هرکس می تواند باید جبهه برود و هر که نمی تواند در پشت جبهه کمک کند.»
۲. توسعه تشکیلاتی نظامی و فرمان بر تشکیل نیروهای سه گانه سپاه: این امر موجب شد سپاه بتواند با هماهنگی بیشتر با نیروهای ارتش، در عرصه های نبرد حضور قوی تری داشته باشد.
۳. هماهنگی و به کارگیری امکانات پشت جبهه: امام خمینی (ره) نیروهای پشت جبهه اعم از دستگاه های اجرایی و تبلیغی و سیاسی را به هماهنگی با یکدیگر و توجه به مسائل جنگ دعوت و تمام فعالیت های سیاسی، تبلیغی و اقتصادی پشت جبهه را با دفاع مقدس مرتبط می کردند و همواره ارگان ها و سازمان های دولتی را برای تقویت و آمادگی رزمی مردم و پشتیبانی از جنگ به کار می گرفتند.

۴. مقابله با عوامل بازدارنده داخلی و تبلیغات دشمن در دوران دفاع مقدس حوادث گوناگونی پدید می آورد، برخی از این حوادث مانند رقابت های جناح های مختلف در کشور، معلول شرایط سیاسی داخل کشور بود که بعضا منتهب کننده اوضاع نیز بود و برخی دیگر نتیجه اعمال گروه های ناآگاه داخلی که هرکدام از این حوادث به طور مستقیم یا غیرمستقیم می توانست در حضور رزمندگان اسلام برای ادامه دفاع مقدس بحران ایجاد کند. اما امام (ره) با تدبیر استراتژی نوین، تأثیر منفی و شکننده هر یک از این حوادث را بر عرصه های نبرد و روحیه رزمندگان اسلام خنثی می کرد.

۵. امام خمینی (ره) مبنای تصمیم گیری های مهم خود را بر اساس اطلاعات دقیق از وضعیت جنگ و مشورت با مسئولان لشکری و کشوری بنیان می کرد. رهنمودهای امام خمینی (ره) بر اجرای عملیات های نظامی و دفاعی و ورود به خاک عراق، اقدامات مقابله به مثل در جنگ شهرها و قبول قطعنامه ۵۹۸ سازمان ملل و... بر همین اصل و اساس استوار بود. ایشان حتی در جلسات بعضی از عملیات ها مثل عملیات والفجر ۸ حضور داشتند و به طور کامل از طرح محورهای عملیاتی و وضعیت استقرار یگان های عمل کننده آگاه می شدند.

۶. تفویض اختیارات؛ گستردگی و تخصصی بودن امور جنگ باعث شده بود که امام خمینی (ره) مسئولیت برخی از مسائل اجرایی و کارشناسی مرتبط با جنگ را به مسئولان کشور تفویض کنند و خودشان سیاست کلی و راهبردی دفاع مقدس را ترسیم و بر انجام آنها نظارت می کردند.

۷. تشویق به نبرد؛ هنر مدیریت و رهبری امام خمینی (ره)، نفوذ معنوی ایشان در قلب میلیون ها انسان مخلص و متعهد و شیفته به ولایت و رهبری بود. هرگاه پیام های حماسی و شورآفرین امام خمینی (ره) همانند جمله های: «امروز روز حضور در حمله جهاد و شهادت و میدان نبرد است؛ روز نشاط عاشقان خداست» صادر می شد، همه جبهه های نبرد آکنده از جوانان پرشور و با اخلاص می شد.

۸. تقویت روحیه رزمندگان؛ کلمات دلنشین و نافذ و روح بخش پیام ها و سخنان امام (ره) در دل و جان رزمندگان اثر شگرفی می گذاشت، سخنرانی های ایشان در جمع فرماندهان فرارگاه ها و رزمندگان دلاور و پیام هایی که به مناسبت های مختلف برای رزمندگان صادر می شد، قوت قلبی برای دلاورمندان جبهه ها بود. پیام امام (ره) به فرماندهان جبهه پس از عملیات بدر، بارزترین نمونه تأثیر معنوی پیام های امام (ره) در تقویت روحیه رزمندگان و فرماندهان در بحرانی ترین شرایط جنگ است.

۹. توجه دادن رزمندگان به معنویت؛ دایما رزمندگان و فرماندهان فرارگاه ها را به مسائل معنوی توجه می دادند تا حماسه سازی رزم اوران عرصه پیکار با عرفان دینی و الهی آمیخته باشند.

۱۰. اهتمام فراوان امام (ره) بر تقویت بنیه دفاعی و حمایت از تلاش برای ارتقای کیفیت و کمیت امکانات و تجهیزات نظامی و تأمین بودجه های جنگ در اولویت نخست و دفاع مقدس از خصوصیات تدبیر رهبری ایشان در دفاع مقدس بود. این اهتمام تا روزهای پایانی جنگ نیز ادامه داشت و در تجهیز همه آحاد و افراد این کشور بر اساس اصول خاص مدیریتی و دفاع همه جانبه تا رسیدن به تشکل واقعی ارتش ۴۰ میلیونی بسیج ادامه یافت. □

بیوگرافی

تولد

۱ مهر ۱۲۸۱

محل تولد

خمین

سال وفات

۱۳ خرداد ۱۳۶۸

محل وفات

تهران

یک نکته ویژه

از دوران زندگی ایشان

امام خمینی (ره) اولین رهبر و ولی فقیه ایران و از مراجع تقلید شیعه بود که انقلاب ۱۳۵۷ ایران را رهبری و در پی آن، جمهوری اسلامی را از راه همه پرسی، بنیان گذاشت و تا پایان عمر آن را رهبری کرد

یک نکته ویژه

شخصیتی

شجاعت، آرامش و طمأنینه، تواضع و فروتنی، قاطعیت، محبت و صمیمیت با رزمندگان، سازش ناپذیری و استقامت در مبارزه و نیرنگ شناسی از صفات بارز شخصیتی امام خمینی (ره) بود که اساس راهبردهای ایشان را در طول دفاع مقدس مشخص می کرد. نگاه ایشان به جنگ تحمیل شده از سوی عراق به ایران از ابتدا تا انتهای جنگ، همچنان حول محور نبرد اسلام با کفر قرار داشت و همین امر نیز نقطه اتکالی ایشان در تعیین برنامه ها و راهبردهایشان در خصوص دفاع مقدس بود و لذا خود را مأمور به و وظیفه می دانستند که نتیجه همین موضوع هم باعث شد تا هیچ کسی از این جنگ هشت ساله احساس شکست نکند و تلاش ها برای بازسازی و سازندگی جانی تازه بگیرد. □

۷ نقل قول کلیدی امام خمینی (ره) که دفاع مقدس را رهبری کرد

کلمات سرنوشت ساز

[شهروند] اگرچه و در ظاهر این گلوله ها و تفنگ ها هستند که در دستان مبارزین، سرنوشت جنگ را تعیین می کنند اما در باطن اینطور نیست. آنچه جنگ را رهبری می کند استراتژی های درست در قالب مفاهیم و جملات هستند که مسیر را برای پیروزی می گشایند. امام خمینی (ره) رهبری بود که با همین جملات کلیدی استراتژی یک جنگ طولانی مدت را تعیین کرد و یک ملت را از آن سربلند بیرون آورد.

دزدی آمده، سنگی را انداخته و فرار کرده

امام خمینی (ره) در نخستین واکنش خود نسبت به تجاوز عراق به ایران، ملت ایران را به خونسردی دعوت و صدام را به دزدی تشبیه کرد که سنگی را انداخته و فرار کرده. موضوعی که به راحتی می توانست در سال های اولیه یک انقلاب مردم راد چار ترس و وحشت کند، با موضع گیری های دقیق رهبرش به موضوعی قابل کنترل تبدیل شد. حالا باید دزد را بیرون کرد و به سزای عملش رساند. این جمله کلیدی آرامشی را به مردم و نیروهای مسلح داد تا با سازماندهی مجدد به مقابله با تهاجم برخیزند.

اگر خدای نخواسته در ایران، اسلام شکست بخورد، شکست اسلام تا قرن ها بعد جبران نخواهد شد.

از آنجایی که روند حوادث از مقابل نگاه دوراندیش ایشان عبور می کرد، تیزبینانه و به خوبی دریافته اند که عامل اصلی در این تهاجم سراسری آمریکا است و با توجه به اینکه امام خمینی (ره) جنگ ایران و عراق را جنگی میان اسلام و کفر معرفی کردند، پیروزی در این جنگ را بسیار مهم دانستند همین اظهارات موجب شد تا در بیانات بعدی شان مردم را مخاطب قرار داده و مشارکت آنان را در این امر مهم، موضوعی ضروری بدانند. این جمله امام (ره) یک صف بندی جدیدی را ایجاد و جنگ را از یک نبرد بین دو کشور به یک نبرد بین دو جبهه جهانی تبدیل کرد.

جنگ در رأس همه امور است

امام خمینی (ره) با این عنوان که «جنگ در رأس همه امور است» باعث شکل گیری روحیه دفاع ملی شد. بدین ترتیب در مدیریت جنگ، در آغاز آن، مشارکت دادن مردم موجب شد که شیوه های کلاسیک نظامی که در رژیم شاه آموزش داده شده بود و در آغاز جنگ کارآمدی نداشت، کنار گذاشته شود و در واقع به نوعی جنگ به مردم واگذار شد و این تصمیم دوران ساز امام موجب شد خلاقیت ها، عقلائیات ها، شهامت ها و ایستادگی ها را خود مردم به منصف ظهور برسانند. «امروز، روزی است که تمام مردم باید از شهرهای خود دفاع و به شهرهای جنگ زده کمک کنند. امروز، روزی است که بر تمام ملت واجب است با سربازان و پاسداران اسلام و ایران همکاری لازم و نزدیک داشته باشند. امروز، روزی است که عشایر عزیز و عبور ما از مرزهای کشورشان باید دفاع کنند. امروز، روزی است که ملت ما باید دست در دست سپاه و ارتش نجیب و دلیر گذاشته و به دشمنان بیهیمانند که بر فرض محال اگر وارد شهری شدند، تازه با مردمی مسلح و جنگجو مواجه خواهند شد که از وجب به وجب شهرشان دفاع می کنند. امروز، روزی است که روحانیون مادر شهرها باید روح شهامت و شجاعت و شهادت رادر کالبد مردم ما بدمند که بحمدالله دیده شده است. امروز، روز اتحاد و یگانگی است و این هم از الطاف بزرگ و تأییدات الهی است که درست برخلاف تصور و خواسته فتنه انگیزان و جنگ افروزان، همه توطنه ها و جنگ ها، به اتحاد و یکپارچگی ملت بیدار و زنده ما در برابر قدرت ها می انجامد و ان شاءالله تعالی برای همیشه فکر تجاوز و سرکوبی انقلاب عظیم اسلامی ما را از سیران کوتاه فکران و خیره سران بیرون خواهد برد.»

رهبر ما آن طفل دوازده ساله ای است که با قلب کوچک خود که ارزش آن از صد هزاران و قلم ما بزرگ تر است، با نان رنگ خود را زیر تانک دشمن انداخت و آن را منهدم کرد و خود نیز شربت شهادت نوشید.

این هنر امام (ره) بود که جوانانی را که در زمان رژیم شاه برای خوش گذرانی به ساحل خزر دعوت می شدند، پای قصه جنگ آورد و همان ها شدند غواصان اروند... البته که ایجاد این روحیه در مردم یک شبه روی نداد و بذر آن از همان یازدهم خرداد ۱۳۴۲ کاشته شد. درست در زمان هایی که گروه های سیاسی، چریکی و انقلابی زیادی در جامعه ایران سر برآوردند؛ سازمان مجاهدین خلق، سازمان چریک های فدایی و گروه های مسلح کمونیستی. در این میان تنها امام خمینی (ره) بود که اساس مبارزه خود را بر نقش مردم استوار کرد. از آن زمان هم امام مخالف ترور، عمل مسلحانه و خشونت در مبارزات بود، تنها به این دلیل که حضور مردم در صحنه کار را تمام خواهد کرد. اعتماد به مردم در میدان بلاخیز مبارزه با شاه که به پیروزی انقلاب اسلامی منتهی شد، در آغاز جنگ هم جواب داد. حسین فیهیده ها از دل چنین تفکری بیرون آمدند و امام (ره) با چنین توصیفات این روحیه رادر طول تمام جنگ ترویج داد.

خرمشهر را خدا آزاد کرد

خرمشهر، این شهر مقاوم که پس از ۲۵ روز پایداری و مقاومت، در چهارم آبان ماه ۱۳۵۹، به اشغال دشمن درآمده بود، پس از ۵۷۸ روز (نوزده ماه) اسارت، بار دیگر به آغوش گرم میهن اسلامی بازگشت. رزمندگان اسلام در نخستین اقدام، نماز شکر در مسجد

